

Antibiotika kan være spildt på farefeber

Af chefforsker og dyrlæge
Margit Andreasen

Synes du, at der anvendes for meget antibiotika til behandling af farefeber i din besætning?

Så kan det måske hjælpe at sætte fokus på, om kriterierne for, hvornår en so behandles, er gode nok. Farefeber er nemlig et kompleks af problemer, som ikke alle kan afhjælpes med antibiotika.

Meget andet end bakterier

Det er kun bakterier, som kan bekæmpes med antibiotika. Og farefeber kan skyldes meget andet end bakterier, herunder overvægtige søer, stofskiftelidelser, stress (eksempelvis sen flytning til faresektion), forstoppelse, kalkmangel og vandmangel.

Fire nøglesymptomer

Der er delte meninger om,

hvornår en so har farefeber. Den bedste definition er, at soen skal have mindst to af følgende symptomer inden for de første par døgn efter faring:

- Nedsat eller ophørt ædelyst
- Feber (over 39,5 C),
- Unormalt yver - en eller flere kirtler er hævede og eventuelt varme og røde. Soen kan ligge på yveret for at forhindre grisene i at die.

- Børflåd - flåddet er uklart i farven og lugter

Men der kan også være andre symptomer på farefeber, eksempelvis vil den svigtende mælkeforsyning medføre svage pattedgreise.

En jævnlig afstemning af bedømmelsen af symptomerne på farefeber mellem dyrlæge og besætningsmedarbejdere har vist sig at kunne reducere antallet af behandlinger med

Farefeber kan skyldes meget andet end bakterier, herunder overvægtige søer, stofskiftelidelser, stress (eksempelvis sen flytning til faresektion), forstoppelse, kalkmangel og vandmangel. Foto: Jens Tønnesen

op til 75 procent. Bliv enige om kriterierne for, at en so har nedsat ædelyst. Gennemgå en række søer sammen og bliv enige om, hvordan yver og børflåd skal bedømmes. På den måde bliver der strammet op på diagnosticeringen og dermed også på behandlingen.

Vent lidt med antibiotika

Høj temperatur og nedsat ædelyst kan være normalt forekommende hos søer det første døgn efter faring. Det er jo anstrengende at føde så mange grise!

I det første døgn efter faring kan det også være svært at bedømme, om et hævet yver eller

➔ børflåd skyldes sygdom eller blot skyldes normal mælkenedlægning eller udrensning af børen.

Derfor er det vigtigt at give soen mulighed for at komme sig, inden man giver hende antibiotika. Det er meget normalt, at symptomerne forsvinder uden behandling.

Behandling af farefeber

Som følge af de mange forskellige årsager til farefeber kan det være meget svært at håndtere farefeber korrekt. Antibiotika skal bruges, hvis jeres dyrlæge mener, at det er bakterier, der giver problemerne.

Medicin med smertestillende virkning, der tilhører gruppen af NSAID, har vist sig at være meget effektive i de første dage efter faring. De giver soen øget appetit og får hende til at lægge mælken ned. Der er ikke restriktioner på brugen af NSAID på samme måde, som der er på antibiotika.

Sæt fokus på den generelle management i soholdet, herunder fodertilstand af søer, fodringens sammensætning og frekvens af udfodring, vandtildeling og soens klima i farestien (Er der træk? Er der for varmt eller for koldt?).

Giv soen nok medicin

Undervurderer du søernes vægt? De skal have nok medicin, ellers virker medicinen ikke!

En gennemsnitsso vejer cirka 280 kg, og mange søer er større end det. Revurder doseringen af medicin sammen med dyrlægen, så de store søer får den korrekte behandling.